

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Інститут ІКНІ

Кафедра ПЗ

ЗВІТ

До лабораторної роботи №4

На тему: «Програмне створення та керування процесами в операційній системі LINUX»

З дисципліни: «Операційні системи»

Лектор : ст.викл каф.ПЗ

Грицай О.Д.

Виконала: ст.гр.ПЗ-23

Кохман О.В.

Прийняла: ст.викл каф.ПЗ

Грицай О.Д.

« ____ » _____ 2022 р.

Σ _____ .

Львів – 2022

Тема: Програмне створення та керування процесами в операційній системі LINUX.

Мета: Ознайомитися з багатопоточністю в ОС Linux. Навчитися працювати з процесами в ОС Linux.

Теоретичні відомості

Процеси в ОС Linux створюються з допомогою системного виклику `fork()`. Цей виклик створює точну копію батьківського процесу. Після виконання `fork()` усі ресурси дочірнього процесу - це копія ресурсів батька. Копіювати процес з усіма виділеними сторінками пам'яті - справа дорога, тому в ядрі Linux використовується технологія Copy-On-Write. Всі сторінки пам'яті батька позначаються як read-only і стають доступні і батькові, і дитині. Як тільки один з процесів змінює дані на певній сторінці, ця сторінка не змінюється, а копіюється і змінюється вже копія. Оригінал при цьому «відв'язується» від даного процесу. Як тільки read-only оригінал залишається «прив'язаним» до одного процесу, сторінці знову призначається статус read-write. Результат виклику `fork()` повертається і в батьківський і в дочірній процеси, які починають виконувати однакові інструкції. Відмінність між батьківським і дочірнім процесом полягає лише в:

- Дочірньому процесу присвоюється унікальний PID
- Ідентифікатори батьківського процесу PPID для цих процесів різні
- Дочірній процес вільний від сигналів, що очікують
- Значення, що повертає `fork()` для батьківського це PID дочірнього, а для дочірнього 0. Інколи існує необхідність, щоб дочірній процес виконував певну задачу, а батьківський процес лише делегував певні завдання.

Якщо потрібно запустити іншу програму, то необхідно вдатися до системного виклику `execve()`:

`int execve (const char * filename, char * const argv [], char * const envp []);`
або бібліотечним викликам `execl ()`, `execlp ()`, `execle ()`, `execv ()`, `execvp ()`, `execvpe ()`.

П'ята буква визначає вид передачі аргументів: l позначає list, всі параметри передаються як `arg1`, `arg2`, ..., `NULL`, v позначає vector, всі параметри передаються в нуль-термінованому масиві, p позначає path, e позначає environ - у таких викликах останнім аргументом йде нуль-термінований масив нуль-термінованих рядків виду `key = value`.

Індивідуальне завдання

1. Виконати в окремому процесі табулювання функцій (Можна замінити алгоритмом заданим у лабораторній роботі №3).

2. Реалізувати табулювання функцій у 2-ох, 4-ох, 8-ох процесах. Виміряти час роботи процесів. Порівняти результати роботи в одному і в багатьох процесах.
3. Реалізувати можливість зміни пріоритету виконання процесу.
4. Реалізувати можливість зупинки і відновлення роботи процесу
5. Реалізувати можливість вбиття процесу.
6. Порівняти результати виконання програми під ОС Windows та Linux.
7. Результати роботи відобразити у звіті.

$$9. (1+x)^{-2} = 1 - 2x + 3x^2 - 4x^3 + 5x^4 - \dots; \quad |x| < 1$$

Код програми

Назва файлу: taylor.cpp

```
#include <stdio.h>
#include <math.h>
int main(int argc, char* argv[]) {
    double A = atof(argv[1]), B = atof(argv[2]), step = atof(argv[3]),
    accuracy = atof(argv[4]), x, taylor, formula;
    int i, sd;
    for (x = A; x < B; x += step) {
        taylor = 1; i = 2; sd = 1; formula = 0;
        while (fabs(sd) > accuracy) {
            sd = sd * (-1) * x;
            taylor += sd * i;
            ++i;
        } formula = pow(1.0 + x, -2.0);
        printf("x = % lf\tformula = % lf\t\taylor = % lf|\tdiv=%lf\n ", x,
        formula, taylor, fabs(formula - taylor));
    }
    return 0;
}
```

Назва файлу: main.cpp

```
#include <iostream>
#include <unistd.h>
#include <sys/wait.h>
#include <csignal>
#include <sys/resource.h>
#include <chrono>
#include <string>
#define MAX_NUM_PROC 8
using namespace std;
int main() {
    pid_t PIDs[MAX_NUM_PROC];
    int numberOfProcesses;
    double MinInter, MaxInter, step, accuracy;
    int NumSteps;
```

```

cout << "\nEnter number of processes to create: ";
cin >> numberOfProcesses;
cout << "Enter A: ";
cin >> MinInter;
cout << "Enter B: ";
cin >> MaxInter;
cout << "Enter step: ";
cin >> step;
cout << "Enter accuracy: ";
cin >> accuracy;
for (int i = 0; i < numberOfProcesses; ++i) {
    string A = to_string(MinInter);
    string B = to_string(MaxInter);
    string Step = to_string(step);
    string Accuracy = to_string(accuracy);
    PIDs[i] = fork();
    switch (PIDs[i]) {
        case -1:
            cout << "Fork error.Something went wrong!";
            break;
        case 0:
            execl("/home//olesia//Documents//taylor",
                "/home//olesia//Documents//taylor", A.c_str(), B.c_str(),
                Step.c_str(), Accuracy.c_str(), ((char*)NULL));
            break;
        default: //parent
        {
            kill(PIDs[i], SIGSTOP);
            cout << "The " << i + 1 << " process PID:" << PIDs[i] << "\nMain
process PID: " << getpid() << "\n";
        }
    }
}
pid_t wpid;
int status = 0;
while (1) {
    int choice;
    cout << "\n Measure time (1) Change priority (2) Stop process (3)
Resume process (4) Kill process (5)\n";
    cin >> choice;
    switch (choice) {
        case 1: {
            const auto start = chrono::high_resolution_clock::now();
            for (int i = 0; i < numberOfProcesses; ++i) {
                kill(PIDs[i], SIGCONT);
            }
            while ((wpid = wait(&status)) > 0);
            auto time = chrono::high_resolution_clock::now() - start;
            cout << "\nDuration of " << numberOfProcesses << " processes:
" << chrono::duration<double, milli>(time).count() * 0.001 << " s\n";
            return 0;
        }
        case 2: {
            int num = 0;
            int pr = 0;
            cout << "\nEnter process number to change priority: ";
            cin >> num;
            cout << "\nEnter new number of priority: ";
            cin >> pr;
            setpriority(PRIO_PROCESS, PIDs[num - 1], pr);
            cout <<
                "\nNew priority: " << getpriority(PRIO_PROCESS, PIDs[num -
1]);

```

```

        break;
    }
    case 3: {
        int num = 0;
        cout << "Enter process number to stop: ";
        cin >> num;
        if (!kill(PIDs[num - 1], 19)) //сигнал SIGSTOP
        {
            cout << "\nThe " << num << " process was successfully
stopped.\n";
        }
        else {
            cout << "\nError! Something went wrong.\n";
        }
        break;
    }
    case 4: {
        int num = 0;
        cout << "Enter process number to resume: ";
        cin >> num;
        if (!kill(PIDs[num - 1], 18)) //сигнал SIGCONT
        {
            cout << "\nThe " << num << " process was successfully
resumed.\n";
        }
        else {
            cout << "\nError! Something went wrong.\n";
        }
        break;
    }
    case 5: {
        int num;
        cout << "\nEnter number of process to kill: ";
        cin >> num; kill(PIDs[num - 1], SIGKILL);
        PIDs[num - 1] = -1;
        cout << "\nThe " << num << " process was killed.";
    }
}
} wait(NULL);
return 0;
}

```

Протокол роботи

```

Enter number of processes to create: 1
Enter A: -0.5
Enter B: 0.5
Enter step: 0.05
Enter accuracy: 0.00001
The 1 process PID:23161
Main process PID: 23153

Measure time (1) Change priority (2) Stop process (3) Resume process (4) Kill
process (5)

```

Рис. 1 Створення процесу.

Кількість	1	2	4	8
ОС LINUX	0.00114935	0.00117797	0.00125077	0.00217552
ОС Windows	13.844	12.656	16.266	30.047

Табл. 1 Порівняння часу виконання 1,2,4,8 процесів в ОС Linux і ОС Windows. З результатів можна зробити висновок, що процеси в лінуксі виконуються набагато швидше, навіть незважаючи на їхню кількість, аніж у віндосі.

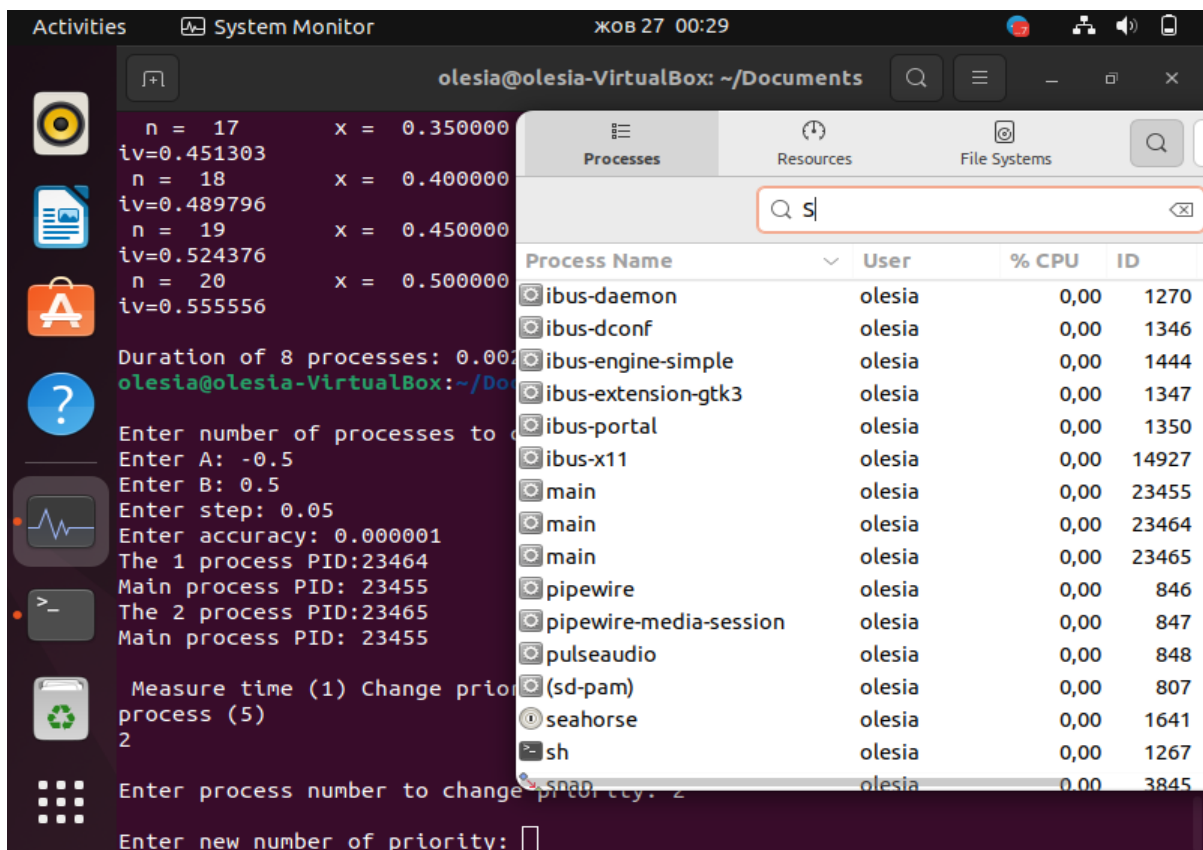

Рис. 2 Створення двох процесів у програмі і підтвердження створення в System Monitor.

main (PID 23464)	
Process Name	main
User	olesia (1000)
Status	Stopped
Memory	204,0 KiB
Virtual Memory	5,9 MiB
Resident Memory	204,0 KiB
Writable Memory	N/A
Shared Memory	N/A
CPU	0,00%
CPU Time	0:00.00
Started	Today 00:27
Nice	0
Priority	Normal
ID	23464
Security Context	unconfined
Command Line	./main

Рис. 3 Пріоритет процесу перед зміною пріоритету.

main (PID 23464)	
Process Name	main
User	olesia (1000)
Status	Stopped
Memory	204,0 KiB
Virtual Memory	5,9 MiB
Resident Memory	204,0 KiB
Writable Memory	N/A
Shared Memory	N/A
CPU	0,00%
CPU Time	0:00.00
Started	Today 00:27
Nice	10
Priority	Very Low
ID	23464
Security Context	unconfined
Command Line	./main

Рис. 4 Пріоритет процесу після зміни пріоритету.

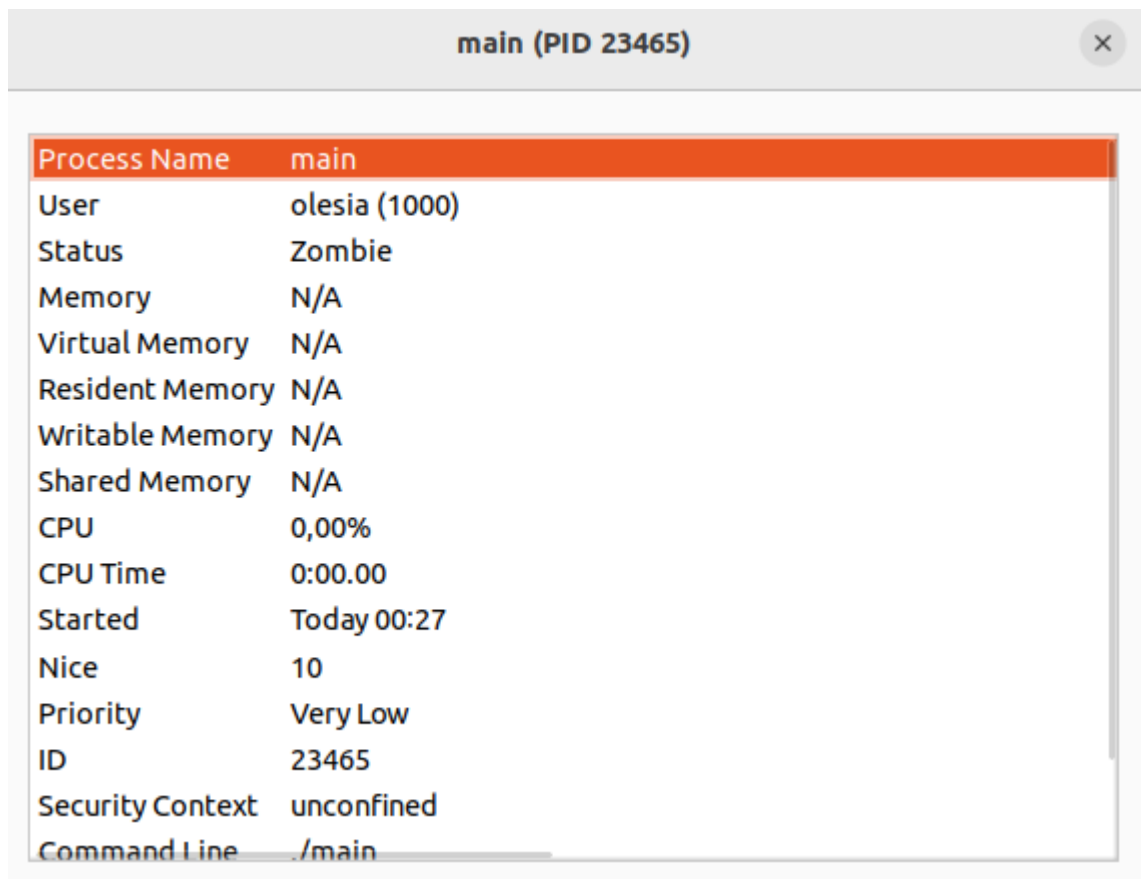
```
Enter process number to resume: 2
The 2 process was successfully resumed.

Measure time (1) Change priority (2) Stop process (3) Resume process (4) Kill
process (5)
n = 0 x = -0.500000 formula = 4.000000 taylor = 1.000000| div=3.0
00000
n = 1 x = -0.450000 formula = 3.305785 taylor = 1.000000| div=2.3
05785
n = 2 x = -0.400000 formula = 2.777778 taylor = 1.000000| div=1.7
77778
n = 3 x = -0.350000 formula = 2.366864 taylor = 1.000000| div=1.3
66864
n = 4 x = -0.300000 formula = 2.040816 taylor = 1.000000| div=1.0
40816
n = 5 x = -0.250000 formula = 1.777778 taylor = 1.000000| div=0.7
77778
n = 6 x = -0.200000 formula = 1.562500 taylor = 1.000000| div=0.5
62500
n = 7 x = -0.150000 formula = 1.384083 taylor = 1.000000| div=0.3
84083
n = 8 x = -0.100000 formula = 1.234568 taylor = 1.000000| div=0.2
34568
n = 9 x = -0.050000 formula = 1.108033 taylor = 1.000000| div=0.1
```

Рис. 5 Відновлення процесу.

```
5
Enter number of process to kill: 2
The 2 process was killed.
Measure time (1) Change priority (2) Stop process (3) Resume process (4) Kill
```

Рис. 6 Вбиття процесу.

Process Name	main
User	olesia (1000)
Status	Zombie
Memory	N/A
Virtual Memory	N/A
Resident Memory	N/A
Writable Memory	N/A
Shared Memory	N/A
CPU	0,00%
CPU Time	0:00.00
Started	Today 00:27
Nice	10
Priority	Very Low
ID	23465
Security Context	unconfined
Command Line	./main

Рис. 7 Стан процесу , вбитого перед тим, у System Monitor.

Висновок

На цій лабораторній роботі я навчилась працювати з багатопоточність в ОС Linux, а саме: створювати процеси, призупиняти процес, відновлювати процес, зупиняти процес та міняти пріоритет. А також виміряла час виконання 1,2,4,8 процесів і порівняла результати із результатами в ОС Windows за допомогою таблиці.